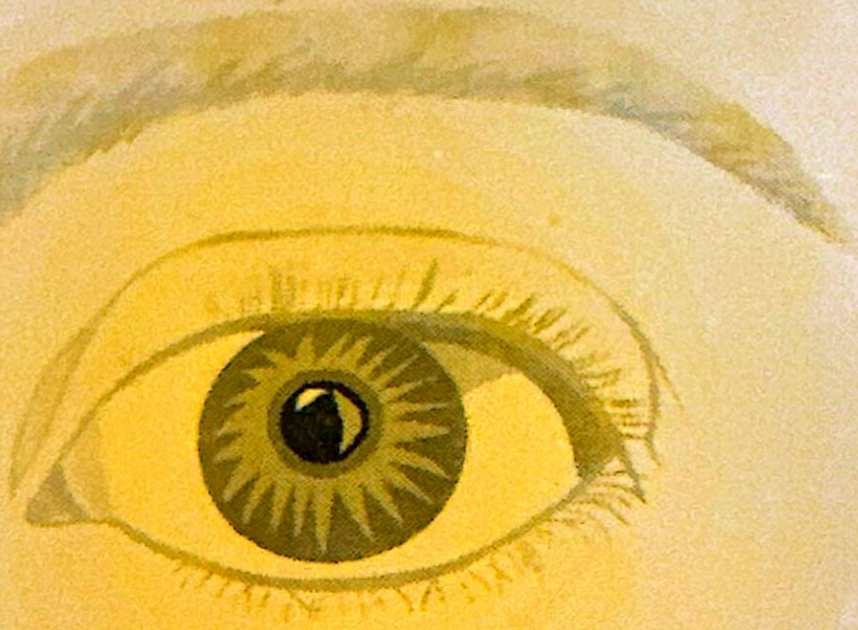

سوچاں تے جگراتے

صنیر حیدر

پاکستان مرکزی ہندکو ادبی بورڈ (رجسٹرڈ) پشاور

انتساب

اپڑی امی جان دے ناں
 رچناں نیں پہلے پہل ماہنہ ہند کو زبان وچ
 بولڑاں سکھایا آئیا
 تے

اپڑے والد گرامی حیدر زمان حیدر دے ناں
 ”جنہاں دے تحقیقی تے تخلیقی کم آں وچ کے ماہنہ
 ربی اپڑی ماں بولی وچ لکھڑیں عاشق پیدا ہوئیاوے“

سوچاں تے جگراتے میرے یار دیاں سوچتاں
 خبرے کیہڑا؟ چن چڑھی تے ممکن کالیاں راتیں
 حیدر زمان حیدر

اِس گل تے مانٹہ ناز منیر
 بند کو میری ماں دی بولی
 منیر حیدر

سچا شاعر

بلبلے ہندکو مختار علی منیر

منیر حیدر نوں چرے مُرے سی میں فی جائزوں۔ البتہ اس دا حک اور
مجموعہ کج دن پہلے منو بلا لیا۔ جس سی پتہ لگا کہ اصلی بندہ کویت اچ اے۔
وت دیکھڑے دا سوال ہی پیدا فی ہوند۔ بس غائبانہ تعارف بھی اتا دے۔
نالے پہلا مجموعہ اردو زبان اچ لیا۔ لہذا مجموعہ کلام پڑھ کے اندازہ ہویا کہ
اردو وچ حک اچھا شاعر بڑے دیاں تمام تر صلاحیتیں اس دے وچ
موجود ہن۔ تے حک دن ضرور نام پیدا کرسی۔

کج دہلی دی گل اے کہ چک "زور آور" (حسام قر) حک مسودہ
لے کے آیا کہ افسہ ہندکو کلام دا مجموعہ منیر حیدر دا دے تے اس تے
آپڑے خیالات دا اظہار کرو۔ ہوڑ جناب پتہ چلا کہ منیر حیدر صرف اردو دا ہی
نہیں بلکہ ہندکو دا بی شاعر اے۔ خرابی تا منو نہ ہوئی کہ شاعری اللہ دی عطا
دے تے چنوں بل جلوے تا وت میں کوڑ تے تو کوڑ۔ کسی آدمی دیاں خداواد
صلاحیتیں دا اعتراف نہ کرنا صرف ادبی نہیں بلکہ اسلامی تے اخلاقی حوالے
عل بھی بددیانتی اے۔ منے دل وچ سوچا جڑا اردو وچ اتا سوہڑا لکھ سکدیے۔
انے ہندکو اچ بھی کہ اس دی ماں بولی اے۔ کس طرح سوہڑا نہ لکھا ہوسی۔
بلکہ ہندکو اچ تا اس نے اتا سوہڑا لکھا دے کہ آپنی فخر بھی کردا دے۔

اس گل تے مانہ ناز منیر

ہندکو میری ماں دی بولی

سوچاں تے جگراتے لکھ کے منیر حیدر نے آپ نوں ہندکو دا وارث
اثبت کر دتا دے تے وت کویت وچ بیٹھ کے اتنی سادہ برجستہ بے ساختہ تے
ملاست عل پیری ہوئی باخلورہ تے ٹھینڈ ہندکو لکھڑا افسہ ثابت کردا دے
کہ منیر حیدر کویت اچ رہ کے بھی کویتی فی ہویا بلکہ اتھے بھی آپڑی ماں بولی
دی خدمت کردا ریا دے (تے پہلا شخص اے جس نے ہندکو دا مجموعہ ترتیب

دا) منیر ۔۔۔ نمائندہ ہندکو شاعراں وچ بہت جلدی حکم مقام
 حاصل کر لیسے۔ منیر دی روائی نالے بے ساختہ تے بالمحاورہ مصرعیاں دی آمد
 نوی نسل دے بہت سارے جواناں دے کُن کترنے واسطے کلنی اے۔ نوے
 خیالاں نوں ہندکو اچ اچھو تے انداز اچ پیش کرنا منیر دا خاصہ دے۔

تساں	ڈر	ایا	شید	بدنامیاں	دا
ساڈی	کپ	چھوڑی	تساں	تصویر	نالوں
اساں	ملا	نئیں	ہڑ	کئی	کئی
کوئی	گل	اس	وچ	ضرور	ہیوے

منیر جس دور وچو گذر دا پیا دے۔ اس دا احساس بھی منیر نوں اسی
 طرح دے جس دی خاطر اللہ تعالیٰ نے اس نوں شاعری دی دولت سی نوازا
 دے۔ او باغی نئیں انقلابی اے۔ او رستم بھی نئیں بلکہ اس دی طبیعت
 سہرابی اے۔ او زمانہ حاضر اچ مستقبل دے بارے اچ پیشگوئی دے فن نوں
 بڑی اچھی طرح جاڑا دے۔ او آپڑے آسے دے حالات نوں مد نظر
 رکھدے ہوئے بے ساختہ کہہ اٹھدیے۔

وہلا	منگی	لٹو	دا	خراج
اٹھی	دست	بدست	سماج	
اچھی	زور	دی	چھنگ	چھلی
تختہ	تحت	نہ	رہی	تاج
پھل	پے	رلدے	مٹی	دے
کنڈے	کروے	باغ	تے	راج
ہر	فرعونے	را	موسی	ہوندا
چار	دہاڑے	ظلم	دا	راج

دل تا چاہندا اے کہ منیر حیدر دی ہر غزل چو جان غزل کڈ کے اتھے
 پیش کراں۔ برے کیہہ کراں کہ ”زور آور“ سرتے کھلا ہویا دے کہ ”ھلا“

کر" تے نالے کج آپڑی مصروفیات دی وجہ وے۔ بہر حال منیر حیدر دا مجموعہ
 کلام "سوچاں تے جگراتے" ہندکو زبان واسطے کلام ہی نہیں بلکہ سوغات
 اے۔ بلکہ ہندکو زبان لچ شاعری دا ایہہ جدید مجموعہ بلاشبہ ہندکو زبان دے
 شعری حصے نوں ہور تقویت دا باعث بڑی - نویں ڈگر دا ایہہ نفیس تے
 انقلابی مجموعہ نوی نسل دے دوسرے کئی جدید شاعراں واسطے حک نقش اے
 تے حک سنگ میل اے۔ اللہ زور قلم لچ ہور برکت پاوے۔ آمین

صاف کھڑا تے بالکل سچا لہجہ اے اظہار میرے دا
 اس دی محفل دے وچ رہندا ذکر لچ کل افکار میرے دا

میرا مسلک پیار محبت ، اس دا ظرف ضرورت اس دی
 حسرت تل پتھری اس آہ جس قصہ سُزیا پیار میرے دا

اس دے تصور دے وچ دُوب کے کردے نظارہ عالم دا
 وچ صحرا اے خموشی چھائی ، نقشہ لگدا کہار میرے دا

دل دے بُوہے اُتے اکثر یاد اس دی اے دستک دیندی
 نغمے ، نالے تے فریاداں تحفہ ہے وے پیار میرے دا

ایہہ مک جلدی اے آخر منیر
رنگی رات ستم دی ہوندی

”سوچاں تے جگراتے تھنر کو ادب دے
وچج بالا شبدھک سوھنرا وادھاوے۔ سالو“
منیر حمید ری طراں ہور سوھڑے شاعران دی
اڈیک اے۔ انشاء اللہ ہنر کو زبان دارامن
اسی طراں دے بچلان نل ہمیش مال مال رھسی۔

حسام حُر
9 نومبر 96